

ՓԱՏՐԻԿՐԵԱՐԱՆ ՀԱՅՈՅ Armenian Patriarchate

ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՌԱՖԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ

Երուսաղեմի Սրբոց Յակոբեանց Միարանութեան եւ Պատրիարքութեան բազմաթիվ առաքելութեան մէջ, իմացական եւ կրթական աշխատանքը կարեւոր իր տեղը ունի:

Երախտագիտութեամբ կը յիշենք այն իրողութիւնը, թէ Երուսաղեմ քաղաքի մէջ առաջին տպարանի եւ տպագրութեան նախնական գործիքներու հաստատումը կատարուած է 1833 թուականին եւ Հայոց Վանքին ներս: Իսկ մանուկներու կրթական եւ դաստիարակչական աշխատանքը՝ 1842 թուականներէն սկսեալ, եւ տարբեր վայրերու մէջ (Ռամէէ, Երուսաղեմ) եւ տարբեր անուններով:

Թարգմանչաց վարժարանի ներկայ շէնքին տեղ, 1862 թուականին գոյութիւն ունէր Մանկապարտէզը 25 քառակրուտի մէրք տարածութեան վրայ, եւ Գայանեան անունով Աղջկանց Նախակրթարանը 48 քառակրուտի մէրք տարածութեամբ: Իսկ Մանչերու Նախակրթարանը, Մերուպան անունով, կը գտնուէր ժառանգաւորաց Վարժարանի նեմարանի շէնքին ներքնարանին մէջ, ներկայ խաղավայրին վրայ բացուող մուտքով: Ժառանգաւորաց Վարժարանի ձեմարանը կառուցուած է 1857 թուականին, նարտարապետ Պատեան եղբայրներու ծրագրումով եւ Յովհաննես Պատրիարքի օրով (1850-1860):

Մէկրուկս դարու տեսողութեան ընթացքին, կրթական նախածնունդիները իրենց յառաջնորդացը արձանագրած են քայլ պահելով դաստիարակչական նոր դրութիւններու հետ:

Դաստիարակութեան նոր շրջան մը կը սկսի Երուսաղեմի նդիշէ Պատրիարք Դուռեանի (1921-1930) գահակալութենէն յետոյ, երբ Սրբոց Յակոբեանց Վանքի հարաւային թեփի երկայնքին համայիր մը կը կազմեն Ս. Հրեշտակապետաց Նկեղեցին, ժառանգաւորաց ձեմարանը, Գալուստ Կիլապէնկեան Մատենադարանը եւ 1929ին նորակառոյց Սրբոց Թարգմանչաց Նախակրթարանը եւ Մանկապարտէզը:

Այսպէսով, Վանքի մընոլորտին մէջ, Նկեղեցին, Դպրոցը եւ Ընտանիքը, մեր զաւակներուն կազմաւորման եւ դաստիարակութեան անհրաժեշտ եւ գործակից ազդակները կը դառնան:

Պատրիարքութեան Հազոր Լրտուութեան Պատրիարքական

Եւ Պատրիարքութեանս խնամքին ենթակայ կրթական երկու օհախները՝ ժառանգաւորաց Վարժարանը եւ Սրբոց Թարգմանչաց նախակրթարանը, արդարեւ մշակոյրի եւ հոգեւոր ժառանգութեանց բուրային մէջ «կապարն յոսկի, նիւթն յոգի» վերածող երկու «Յանար հրաշագործ լուսոյ Վառարան» հաստատութիւններ կը դառնան: Առաջինը՝ Հայաստանեայց Եկեղեցոյ հոգեւոր սպասաւորութեան մշակներ պատրաստող կրթարան: Երկորդը՝ Հայ Մանուկներու Պարտեզի ծանրիներէն մինչև Հայ պատաններու բարձրագոյն կրթութիւնը, մեր զաւակներուն ազգային, մշակութային, կրօնական ժառանգութեանց, եւ Ընդհանրական մշակոյրներու ազնուագոյն ճաշակներուն հաղորդակից դարձնող ուսումնարան:

Նոյն գգումներով կը կազմուին Սրբոց Թարգմանչաց Մանուկեաց Միութիւնը 1933ին եւ երկսեռ Ծրչանաւարտից Միութիւնը 1943ին: Խակ Վարժարանի ուսումնական ծրագիրը կը բարձրանայ նախակրթարանի մակարդակէն դէպի Երկրորդական Բարձրագոյն ուսումնառութիւն, 1953էն սկսելով:

Բոլոր վերիվայրումներով համերձ, Սրբոց Թարգմանչաց Վարժարանը հաւատարիմ մնաց իր կոչումին ու կրթական առաջելութեան: Եօթանասուն տարիներու իր ծառայութեան շերքին մէջ օրինութեամբ կը յիշուին բոլոր երախտաւոր բարերարները, նուիրեալ դաստիարակները, եւ հարազատ ու երախտագետ զաւակները Հայ Երուսաղեմի Սրբոց Յակարեանց Պատրիարքութեան:

Պր. Եղիա Տիգրաննեանի առաւել քան բառասնամեայ դաստիարակի թշահնդրութիւնը եւ պատասխանատուի հոգատարութիւնը կ'երաշխաւորեն ընտանի հարազատութիւնը սոյն պատկերագրքին, ուր նոյն ընտանիքի սերունդներուն կենդանի վկայութիւնը կը գտնենք, խնամքով եւ շարայր դասաւորուած:

Քրիստոնի Ծննդեան 2000 ամեակը տօնախմբութեան առիթ է մանաւանդ Հայ Երուսաղեմի եւ Թարգմանչաց Վարժարանի տարասփիւռ զաւակներուն համար, որպէսզի ուխտի գան դէպի իրենց ծննդավայրը եւ իրենց մտքի եւ հոգի սրբութիւնները:

Սիրոյ Ռոշունի
Առաջնական Պատրիարք
Թորգոմ Արք. Մանուկնան
Հայ Պատրիարք Երուսաղեմի